

Mamba zielona

Mamba zielona	
<i>Dendroaspis viridis</i> ^[1]	
(Hallowell, 1844)	
	
Systematyka	
Domena	eukarionty
Królestwo	zwierzęta
Typ	strunowce
Podtyp	kręgowce
Gromada	zauropsydy
Podgromada	diapsydy
Rząd	łuskonośne
Podrząd	węże
Rodzina	zdradnicowate
Rodzaj	<i>Dendroaspis</i>
Gatunek	mamba zielona
Synonimy	
<div><ul style="list-style-type: none">▪ <i>Leptophis viridis</i> Hallowell, 1844^[2]▪ <i>Dendraspis viridis</i> — Boulenger, 1896^[2]▪ <i>Dendroaspis viridis hallowelli</i> Yeomans, 1993^[2]</div>	
Kategoria zagrożenia (CKGZ) ^[3]	
<div><div><div>Wymarłe</div><div>Zagrożone</div><div>Najmniej troski</div></div><div><div>EX</div><div>EW</div><div>CR</div><div>EN</div><div>VU</div><div>NT</div><div>LC</div></div><div>najmniej troski</div></div>	
Zasięg występowania	

Mamba zielona (*Dendroaspis viridis*) – gatunek jadowitego węża z rodziny zdradnicowatych (Elapidae). Zamieszkuje Afrykę Zachodnią.

Opis

Mamba zielona osiąga 2 metry długości^[4]. Ma długie i smukłe ciało o długim i zwężającym się ogonie^[5]. Ubarwienie grzbietu szmaragdowozielone, spód żółtozielony, wewnątrz pyska białe^[6]. Grzbiet pokrywa 13 rzędów dużych łusek, największe biegną w dół od grzbietu, są gładkie, ale niezbyt lśniące. Cechą charakterystyczną mamby zielonej jest różnorodny kształt i kolor poszczególnych łusek. Płaskie łuski głowy mają czarne krawędzie, co umożliwia jeszcze większe podkreślenie kształtu łusek. Duże oczy i doskonały wzrok umożliwiają mambie dostrzeżenie nawet najmniejszego ruchu, tęczówka mamby ma kolor brązowo-żółty^[7]. Oprócz zębów jadowych, które umieszczone są jak u większości jadowitych węży w górnej szczęcie, mamby posiadają dodatkowo osadzone w dolnej szczęcie duże, niejadowite zęby pomocne podczas chwytania ofiary. Kombinowany aparat jadowo-chwytny sprawia, że mamby są bardzo skutecznymi drapieżcami^[8].

Występowanie

Zamieszkuje Afrykę Zachodnią od Senegalu na północy po deltę Nigru. Istnieją wzmianki o występowaniu na Wyspie Świętego Tomasza, ale nigdy nie zostały potwierdzone^[9].

Biotop

Zamieszkuje lasy oraz zarośla stworzone przez człowieka w pobliżu osiedli. Dobrze i chętnie pływa.

Zachowanie

Mamba zielona jest wężem w wysokim stopniu jadowitym, ale mniejszym i znacznie mniej agresywnym niż mamba czarna.

Pożywienie

Żywi się drobnymi kręgowcami, jaszczurkami oraz małymi ptakami. Atakując ofiarę, owija swój ogon wokół gałęzi, powodując zaciśnięcie. Następnie wyrzuca do przodu resztę ciała.

Rozród

W czasie okresu godowego samce mamby zielonej rywalizują w walkach o samice, są to jak u innych gadów turnieje kończące się przyznaniem pokonanego samca do przegranej i wycofaniem się z pola walki^[8]. Po około 160–165 dniach po kopulacji, samice składają do 14 jaj o średnich wymiarach 60×33 mm. Jaja umieszczane są przez samicę w próchniejących pniach lub zakopywane są w ziemi. Młode mamby o długości 350–440

mm i średniej masie 20–25 g wylęgają się po 66–88 dniach i po opuszczeniu jaj są zielone. Pierwsza wylinka ma miejsce po 12–17 dniach^{[8][6]}.

Jad

Toksyczność jadu mamby zielonej jest różna, zależy m.in. od diety, lokalizacji geograficznej, wieku gada^[10]. Jad jest neurotoksyczny w ilości 60–100 mg (15 mg jest dawką śmiertelną dla człowieka). Ofiar śmiertelnych jest niewiele, ponieważ rzadko dochodzi do spotkania ludzi z mambą, jeśli jednak dojdzie do ukąszenia, w większości przypadków kończy się ono zgonem^[6]. Śmierć następuje wskutek uduszenia, w wyniku porażenia mięśni oddechowych. Zarejestrowane zostały przypadki zgonu zaledwie 30 minut po ukąszeniu^{[5][11][12]}.

Zobacz też

- [mamba czarna](#)
- [mamba pospolita](#)

Przypisy

1. *Dendroaspis viridis* (https://www.itis.gov/servlet/SingleRpt/SingleRpt?search_topic=TSN&search_value=700484), [w:] Integrated Taxonomic Information System (ang.).
2. P. Uetz & J. Hallermann, *Dendroaspis viridis* (<https://reptile-database.reptarium.cz/species?genus=Dendroaspis&species=viridis>), [w:] The Reptile Database [online] [dostęp 2025-07-09] (ang.).
3. *Dendroaspis viridis* (<https://www.iucnredlist.org/details/13265799/0>), [w:] The IUCN Red List of Threatened Species (ang.).
4. Włodzimierz Juszczuk: *Gady i płazy*. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1986, s. 121. ISBN 83-214-0464-2.
5. S. Spawls, B. Branch, *The Dangerous Snakes of Africa*, Blandford, 1995, s. 51–52, ISBN 978-0-88359-029-4.
6. Piotr Sura, *Encyklopedia współczesnych płazów i gadów*, Warszawa: Wydawnictwo Fundacja, 2005, s. 129–130.
7. Chris Mattison, *Atlas węży*, London: DK Publishing, 1999, s. 120–121.
8. Hanna Dobrowolska: *Gady*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1981, s. 427–429, seria: Zwierzęta świata. ISBN 83-01-00957-8.
9. R. Midtgaard, Genus *Dendroaspis* (<http://www.repfocus.dk/Dendroaspis.html>), [w:] RepFocus – A Survey of the Reptiles of the World [online] [dostęp 2025-07-09] (ang.).
10. *Dendroaspis viridis* (<http://www.toxinology.com/fusebox.cfm?fuseaction=main.snakes.display&id=SN0171>), [w:] Clinical Toxinology Resources [online], University of Adelaide [dostęp 2014-03-04].
11. Linda Johnson, *Mambas*, USA: Rourke Enterprises, 1987, ISBN 0-86592-960-2.
12. *Immediate First Aid for bites by Western Green Mamba (Dendroaspis viridis)* (<https://toxicology.ucsd.edu/Snakebite%20Protocols/Dendroa4.htm>) [online], Toxicology. University of California, San Diego [dostęp 2014-03-04].